

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.004.11.2022

Pan
Michał Melibruda
Wójt Gminy Chmielno
Urząd Gminy Chmielno
ul. Gryfa Pomorskiego 22
83-333 Chmielno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/004/LGD – Funkcjonowanie funduszy soleckich w wybranych gminach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Chmielno, ul. Gryfa Pomorskiego 22, 83-333 Chmielno (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Melibruda, Wójt Gminy Chmielno, od 20 listopada 2018 r. (dalej: „Wójt”).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa. 2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 28 grudnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Elżbieta Gębał, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/179/2022 z 3 listopada 2022 r. (akta kontroli str. 1-11)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Pomorskiemu informacje o wysokości środków funduszu sołeckiego (dalej: „fundusz”), przypadającym sołectwom w 2021 r. i 2022 r. Informacje przekazane Wojewodzie Pomorskiemu zawierały również prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Środki funduszu przypadające na dane sołectwo obliczono w prawidłowej wysokości. Wójt przyjął do realizacji wszystkie złożone przez sołectwa wnioski (20 wniosków o przyznanie środków z funduszu i dziewięć wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu). Trzy wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przyjęto do realizacji, pomimo że nie zawierały one wszystkich elementów wymaganych ustawą o funduszu³.

Badanie wykorzystania środków funduszu w kwocie 338,3 tys. zł, stanowiącej 56,2% wydatków Gminy w ramach funduszu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 września 2022 r. na przedsięwzięcia zgłoszone przez 10 sołectw (po pięć sołectw w 2021 r. i w 2022 r.) wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu. Również badanie pięciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych (dwóch udzielonych w trybie określonym ustawą Prawo zamówień publicznych⁴ i trzech z wyłączeniem tej ustawy) wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z przepisami ww. ustawy i wewnętrznymi uregulowaniami Urzędu. Według stanu na 15 grudnia 2022 r. przedsięwzięcia, na które wydano objęte badaniem środki zrealizowano w całości, z wyjątkiem ośmiu w 2022 r. będących w trakcie realizacji. Wójt terminowo przekazał Wojewodzie Pomorskiemu wniosek o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu w 2021 r., wskazując w nim wymagane dane i kwotę wydatków w ramach funduszu zgodną z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S⁵ za 2021 r.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. poz. 301, ze zm.).

⁴ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.).

⁵ Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Tworzenie funduszu sołectkiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa

Opis stanu faktycznego

1.1. Rada Gminy, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu, podjęła 31 marca 2015 r. uchwałę nr V/42/15 w sprawie wyodrębnienia w budżecie Gminy funduszu (dalej: „uchwała z 31 marca 2015 r.”), która obowiązywała w kolejnych latach (m.in. w 2021 i 2022 r.), zgodnie z art. 2 ust. 3 ww. ustawy. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi.

Wysokość funduszu według uchwały budżetowej na 2021 r. wynosiła 461,0 tys. zł⁷, a na 2022 r. – 491,6 tys. zł⁸. Nie była ona zmieniana w trakcie roku budżetowego.

Rada Gminy nie korzystała z określonego w art. 4 ustawy o funduszu prawa do zwiększenia wysokości środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie art. 3 ust. 1 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 21-96)

1.2. W badanym okresie w Gminie funkcjonowało 10 sołectw: Borzestowo, Borzestowska Huta, Chmielno, Cieszenie, Garcz, Kożyczkowo, Miechucino, Przewóz, Reskowo i Zawory.

(akta kontroli str. 97)

Wójt w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, tj. zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu, przekazał:

- sołtysom wszystkich sołectw informacje o wysokości środków z funduszu przypadających danemu sołectwu w 2021 r.⁹ i 2022 r.¹⁰,
- Wojewodzie Pomorskiemu informację o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (K_b), o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu.

Kwota bazowa (K_b) dotycząca funduszu na 2021 r. wyniosła 5940,14 zł a na 2022 r. – 6208,48 zł.

(akta kontroli str. 97-130)

1.3. Badanie wysokości środków z funduszu przypadających na dane sołectwo w latach 2021 i 2022 wykazało, że kwoty te obliczono według wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu, uwzględniając:

- liczbę mieszkańców danego sołectwa według stanu na 30 czerwca 2020 r. (w przypadku funduszu na 2021 r.) lub 30 czerwca 2021 r. (fundusz na 2022 r.), wynikającą z prowadzonego przez Gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie o ewidencji ludności¹¹,

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Uchwała nr XXII/2015/2020 Rady Gminy Chmielno z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Chmielno na 2021 rok.

⁸ Uchwała nr XXXV/309/2021 Rady Gminy Chmielno z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Chmielno na 2022 rok.

⁹ Sołectwa: Borzestowo – 52,3 tys. zł, Borzestowska Huta – 31,3 tys. zł, Cieszenie – 39,3 tys. zł, Chmielno – 59,4 tys. zł, Garcz – 59,4 tys. zł, Kożyczkowo – 45,2 tys. zł, Miechucino – 59,4 tys. zł, Przewóz – 39,7 tys. zł, Reskowo – 35,2 tys. zł, Zawory – 39,8 tys. zł.

¹⁰ Sołectwa: Borzestowo – 55,1 tys. zł, Borzestowska Huta – 33,2 tys. zł, Cieszenie – 42,2 tys. zł, Chmielno – 62,1 tys. zł, Garcz – 62,1 tys. zł, Kożyczkowo – 50,2 tys. zł, Miechucino – 62,1 tys. zł, Przewóz – 43,1 tys. zł, Reskowo – 38,6 tys. zł, Zawory – 42,9 tys. zł.

¹¹ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, ze zm.).

- kwotę bazową, którą obliczono jako iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za rok 2019¹² (fundusz na 2021 r.) lub za 2020 r.¹³ (fundusz na 2022 r.) oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze Gminy, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.¹⁴ lub 31 grudnia 2020 r.¹⁵, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

(akta kontroli str. 125-136)

1.4. Do Urzędu wpłynęło 20 wniosków sołectw o przyznanie środków z funduszu na 2021 i 2022 r. (po 10 na każdy rok).

Żaden wniosek nie obejmował wspólnej realizacji przedsięwzięć przez dwa lub więcej sołectw (art. 6 ustawy o funduszu).

(akta kontroli str. 137-138, 139, 231-323, 329-354, 646-648, 651)

1.5. Wójt otrzymał od sołtysów ww. wnioski sołectw w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu. Zawierały one dane wymagane art. 5 ust. 3 ww. ustawy, tj. wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach przyznanych środków funduszu wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem.

(akta kontroli str. 98, 355-375)

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że oszacowane przez sołectwa we wnioskach koszty realizacji przedsięwzięć w ramach funduszu nie były weryfikowane przez pracowników Urzędu w momencie składania wniosku. Koszty ww. przedsięwzięć szacowano na etapie ich realizacji, przed udzieleniem zamówienia publicznego.

(akta kontroli str. 376-378, 415-416)

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ww. ustawy przedsięwzięcia mieściły się w zakresie zadań własnych gminy określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym¹⁶, służyły poprawie warunków życia mieszkańców i były zgodne ze strategią rozwoju Gminy¹⁷. Ponadto stwierdzono, że wnioski uchwalone zostały przez zebrania wiejskie (art. 5 ust. 2 ustawy o funduszu), a uchwały przekazano do Urzędu. Wszystkie wnioski przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str. 379-414)

Żaden z wniosków sołectw nie dotyczył pokrycia wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej¹⁸ (art. 2 ust. 7 ustawy o funduszu).

(akta kontroli str. 139-354, 515-540)

1.6. W latach 2021-2022 Wójt otrzymał w terminie określonym w art. 7 ust. 1 ustawy o funduszu (do 31 października danego roku budżetowego) łącznie dziewięć wniosków sołectw o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu na ww. lata (pięć w 2021 r. i cztery w 2022 r.). Wnioski zostały uchwalone przez zebrania wiejskie i zawierały wskazanie nowych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji (pięć wniosków), informację o rezygnacji albo zmianę zakresu zaplanowanych przedsięwzięć (cztery wnioski), a także (zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy) oszacowanie ich kosztów i – poza trzema wnioskami o zmianę

¹² 46 362 805,94 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r.

¹³ 48 873 130,53 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r.

¹⁴ 7805 mieszkańców.

¹⁵ 7872 mieszkańców.

¹⁶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40).

¹⁷ Strategia Rozwoju Gminy Chmielno na lata 2016-2022, przyjęta uchwałą nr IX/94/2015 Rady Gminy z 12 listopada 2015 r.

¹⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 1897.

przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w 2022 r., niezawierającymi uzasadnienia pięciu nowych przedsięwzięć – uzasadnienie. Wójt nie odrzucił tych trzech wniosków, co opisano w sekcji „Stwierdzona nieprawidłowość”. Wszystkie wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str. 324-328, 415-475, 488-480, 540, 649-651)

1.7. Nie stwierdzono przypadku odrzucenia przez Wójta wniosku sołectwa o przyznanie środków z funduszu na 2021 i 2022 r. albo wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu.

(akta kontroli str. 376-377, 415-416)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wójt nie odrzucił trzech wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu w 2022 r. na łączną kwotę 166,3 tys. zł¹⁹, pomimo takiego obowiązku, wynikającego z przepisów art. 5 ust. 5 w związku z art. 7 ust. 4 ustawy o funduszu. Powyższe wnioski nie zawierały uzasadnienia pięciu nowych przedsięwzięć na kwotę 67,7 tys. zł (dwóch na kwotę 17,9 tys. zł zgłoszonych przez sołectwo Cieszenie, dwóch na kwotę 49,3 tys. zł zgłoszonych przez sołectwo Garcz i jednego na kwotę 0,5 tys. zł zgłoszonego przez sołectwo Miechucino), pomimo takiego wymogu, zawartego w art. 5 ust. 3 w związku z art. 7 ust. 4 ww. ustawy. Na realizację ww. pięciu przedsięwzięć do 30 września 2022 r. nie wydano środków z funduszu.

(akta kontroli str. 242-248, 263-287, 297-307, 417-435, 614-615)

Z wyjaśnień Wójta (któremu powierzono wykonanie uchwały z 31 marca 2015 r.) wynikało, że nie było podstaw do odrzucenia ww. wniosków, gdyż:

- przedsięwzięcia realizowane przez ww. sołectwa zostały uzasadnione w odniesieniu do warunków określonych w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu, tj. w zakresie realizacji zadań własnych gminy, służenia poprawie warunków życia mieszkańców i zgodności ze strategią rozwoju Gminy;
- ustawa o funduszu przewiduje obowiązek uzasadnienia poszczególnych przedsięwzięć wskazanych we wniosku, a nie uzasadnienia każdego z wydatków z osobna w ramach przewidzianego do realizacji przedsięwzięcia.

NIK nie kwestionuje braku ustawowego obowiązku uzasadnienia każdego z wydatków składających się na dane przedsięwzięcie. Stwierdza jednak, że z art. 5 ust. 3 w związku z art. 7 ust. 4 ww. ustawy wynika obowiązek zawarcia we wniosku o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu m.in. uzasadnienia realizacji nowych przedsięwzięć, nie objętych pierwotnym wnioskiem. Z treści złożonych przez ww. sołectwa wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu jednoznacznie wynika, że kwoty pozostałe w wyniku oszczędności na etapie realizacji przedsięwzięć objętych pierwotnymi wnioskami (sołectwa Cieszenie i Miechucino) lub odstąpienia od realizacji przedsięwzięcia objętego pierwotnym wnioskiem (sołectwo Garcz) przeznaczono na realizację nowych przedsięwzięć (we wnioskach o zmianę złożonych przez sołectwa Cieszenie i Garcz) lub na realizację nowego przedsięwzięcia i zmianę zakresu przedsięwzięć ujętych w pierwotnym wniosku (sołectwo Miechucino). Wskazując w ww. wnioskach nowe przedsięwzięcia oszacowano ich koszty, jednak nie uzasadniono potrzeby ich realizacji. Zatem wnioski te, jako niespełniające opisanego wyżej warunku formalnego powinny zostać odrzucone zgodnie z art. 5 ust. 5 w związku z art. 7 ust. 4 ww. ustawy. Badanie

¹⁹ Wnioski sołectw: Cieszenie na kwotę 42,1 tys. zł, Garcz na kwotę 62,1 tys. zł i Miechucino na kwotę 62,1 tys. zł.

zamierzonych przedsięwzięć pod kątem spełniania przez nie wymogów określonych w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu następuje natomiast na etapie uchwalania przez radę gminy budżetu gminy.

(akta kontroli str. 19-20, 21-23, 263-274, 417-422, 423-428, 429-435)

OCENA CZĄSTKOWA

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Pomorskiemu informacje o wysokości środków z funduszu przypadających sołectwom w 2021 r. i 2022 r. Informacje przekazane Wojewodzie Pomorskiemu zawierały również prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Środki funduszu przypadające na dane sołectwo obliczono w prawidłowej wysokości. Wójt przyjął do realizacji wszystkie złożone wnioski (20 wniosków o przyznanie środków z funduszu i dziewięć wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu). Trzy wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przyjęto do realizacji, pomimo że nie zawierały one wszystkich elementów wymaganych ustawą o funduszu.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego

2.1. Kwoty wydatków budżetowych ogółem zrealizowanych w ramach funduszu wyniosły: w 2021 r. 444,6 tys. zł (96,4% planowanych wydatków), a w 2022 r. (do 30 września) – 157,8 tys. zł (32,1% planowanych wydatków).

Niższe od planowanego wykonanie funduszu w 2021 r. dotyczyło wydatków w rozdziałach klasyfikacji budżetowej: 92695 – „Pozostała działalność” (60,0% planu), 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej” (89,5% planu) i 90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg” (93,6% planu).

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że głównymi przyczynami wykonania wydatków funduszu w kwocie niższej od planowanej były oszczędności uzyskane na etapie realizacji przedsięwzięć (w rozdziałach 92605 i 90015) oraz skrócenie okresu realizacji jednego z przedsięwzięć z powodu ograniczeń związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (w rozdziale 92695).

(akta kontroli str. 475-510)

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 września 2022 r. w Gminie zrealizowano 22 przedsięwzięcia finansowane jednocześnie z funduszu (180,4 tys. zł) oraz z innych środków budżetowych Gminy – poza pulą funduszu (252,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 476)

2.2. W zakresie prawidłowości realizacji w latach 2021 i 2022 (do 30 września) wydatków budżetowych w ramach funduszu badaniem objęto wykorzystanie wszystkich środków przeznaczonych dla pięciu sołectw²⁰ w każdym roku, o łącznej kwocie 338,3 tys. zł, z tego w 2021 r. – 232,0 tys. zł i w 2022 r. (do 30 września) – 106,3 tys. zł, co stanowiło 56,2% kwoty wydatków ogółem poniesionych w ramach funduszu w ww. okresie.

(akta kontroli str. 477, 511-514)

Stwierdzono, że wydatki:

- zgodnie z zasadami określonymi w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu środki funduszu przeznaczono na realizację przedsięwzięć, które:
 - zgłoszono we wnioskach sołectw,
 - były zadaniami własnymi Gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
 - służyły poprawie warunków życia mieszkańców,
 - były zgodne ze strategią rozwoju Gminy.

²⁰ W 2021 r. dla sołectw: Borzestowo, Borzestowska Huta, Chmielno, Garcz i Przewóz, w 2022 r. dla sołectw: Borzestowska Huta, Chmielno, Miechucino, Reskowo i Zawory.

- zakwalifikowano do prawidłowych paragrafów klasyfikacji budżetowej.
(akta kontroli str. 515-540)

W latach 2021-2022 (do 30 września) Gmina realizując wydatki objęte badaniem udzieliła dwóch zamówień publicznych (w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych) o łącznej wartości 667,8 tys. zł na realizację w ramach funduszu i innych środków budżetowych Gminy:

- dostawy płyt Yombo w 2021 r. (zamówienie o wartości 329,9 tys. zł),
- dostawy płyt Yombo w 2022 r. (zamówienie o wartości 337,9 tys. zł).

W przypadku pozostałych badanych zamówień nie stosowano przepisów ww. ustawy ze względu na ich wartość, mniejszą niż 130,0 tys. zł. Zasady i tryb postępowania przy udzielaniu takich zamówień w Urzędzie Wójta określili w Regulaminie udzielania przez Gminę zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 130 000 zł (dalej: „regulamin udzielania zamówień”)²¹.

(akta kontroli str. 562-572, 602-613)

W zakresie przestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz postanowień regulaminu udzielania zamówień kontrolą objęto dokumentację postępowań o udzielenie:

- dwóch ww. zamówień²² udzielonych w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, na realizację których wydano ze środków funduszu 74,0 tys. zł (33,4 tys. zł w 2021 r. i 40,6 tys. zł do 30 września 2022 r.),
- trzech zamówień, do których zastosowanie miał regulamin udzielania zamówień (o wartości 45,7 tys. zł) na realizację których wydano (w 2021 r.) ze środków funduszu 45,7 tys. zł²³;

co stanowiło 20,9% skontrolowanych wydatków z funduszu.

Stwierdzono, że:

- postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, w szczególności:
 - w terminie określonym w art. 36 ust. 1 i zgodnie z zasadami określonymi w art. 28 ustalono szacunkową wartość zamówień,
 - dla każdego z zamówień opracowano specyfikację warunków zamówienia (dalej: „SWZ”), zawierającą elementy wskazane w art. 281,
 - otwarcie ofert nastąpiło w dniu upływu terminu ich składania,
 - wyboru ofert dokonano na podstawie kryteriów ocen określonych w SWZ, spośród ofert spełniających wymogi SWZ, zgodnie z art. 204 ust.1,
 - z wybranymi oferentami zawarto pisemne umowy, z zachowaniem terminów wskazanych w art. 308, a określone w umowach warunki były zgodne z przedstawionymi w wybranej ofercie,

²¹ Zarządzenie Wójta nr 343/2020 z 16 grudnia 2020 r.

²² „Dostawa płyt typu Yombo w 2021 r.” oraz „Dostawa płyt typu Yombo w 2022 r.”.

²³ Zamówienia na: zakup podestu scenicznego dla Szkoły Podstawowej w Chmielnie (faktura zakupu nr FS/21/10/438 z 28 października 2021 r. na 11,5 tys. zł) oraz opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na zagospodarowanie terenu przeznaczonego pod budowę placu zabaw w miejscowości Chmielno – plac zabaw przy ulicy Słonecznej (faktura nr 3/XII/2021 z 26 grudnia 2021 r. na 6,2 tys. zł) i zakup dwóch bujaków na plac zabaw (faktura nr 19/12/2021 z 7 grudnia 2021 r. na 3,8 tys. zł), zrealizowane zgodnie z procedurą udzielania zamówień o wartości szacunkowej przekraczającej równowartość kwoty 500 złotych netto, lecz nieprzekraczającej kwoty 20 000 złotych netto, a także zakup urządzeń sportowych i do zabawy (faktura nr FS/37/10/2021 z 29 października 2021 r.) na plac zabaw (Chmielno), plażę (Reskowo) i do parku (Miechucino), na kwotę 24,2 tys. zł zgodnie z procedurą udzielania zamówień o wartości szacunkowej przekraczającej równowartość kwoty 20 000 złotych netto, lecz nieprzekraczającej kwoty 50 000 złotych netto.

- ogłoszenia o wyniku postępowań i o wykonaniu umów zostały zgodnie z (odpowiednio) art. 309 i art. 448 terminowo opublikowane Biuletynie Zamówień Publicznych;
- zamówienia, do których zastosowanie miał regulamin udzielania zamówień zrealizowano zgodnie z uregulowaniami tego regulaminu, w szczególności:
 - z ustalania ich szacunkowej wartości sporządzono notatki służbowe,
 - ich udzielenie poprzedzono badaniem rynku,
 - na stronie internetowej Urzędu zamieszczono zapytania ofertowe,
 - wykonawców wybrano na podstawie złożonych ofert,
 - odbioru zrealizowanych zamówień dokonano protokołami odbioru końcowego. (akta kontroli str. 562-572, 602-613)

2.3. W zakresie wykonania przedsięwzięć w ramach funduszu badaniem objęto zadania, których realizację sfinansowano wydatkami objętymi kontrolą w ramach pkt 2.2 wystąpienia pokontrolnego.

W wyniku analizy dokumentacji Urzędu dotyczącej przedsięwzięć ujętych we wnioskach opisanych wyżej pięciu sołectw w 2021 r. i pięciu sołectw w 2022 r. oraz przeprowadzonych oględzin miejsc realizacji wybranych przedsięwzięć w sołectwie Chmielno²⁴ stwierdzono, że:

- przedsięwzięcia zgłoszone we wnioskach sołectwa na 2021 r. wykonano zgodnie z określonym we wnioskach zakresem;
- według stanu na 15 grudnia 2022 r. zrealizowano 30 z 38 przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw na 2022 r. (zgodnie z określonym we wnioskach zakresem). Pozostałe osiem przedsięwzięć było w trakcie realizacji;
- osiągnięto efekty rzeczowe zrealizowanych przedsięwzięć.

Przykładowo ze środków funduszu:

- kupiono podest sceniczny do Szkoły Podstawowej w Chmielnie,
- wykonano dodatkowy punkt świetlny przy ul. Raduńskiej w Chmielnie,
- kupiono i zamontowano dwa bujaki do zabawy na placu zabaw przy ul. Słonecznikowej w Chmielnie,
- kupiono i zamontowano urządzenia do zabawy na placu zabaw przy ul. Akacyjowej w Chmielnie.

(akta kontroli str. 541-553, 614-615)

2.4. Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu za rok 2021 został przekazany Wojewodzie Pomorskiemu 5 maja 2022 r., tj. w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez Wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu oraz wzoru wniosku o ten zwrot²⁵. Wykazana we wniosku kwota wykonanych wydatków w ramach funduszu (444,6 tys. zł) była zgodna z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S za 2021 r.

Wójt nie otrzymał od Wojewody informacji o ewentualnym stwierdzeniu braków lub błędów w ww. wniosku.

(akta kontroli str. 481-510,554-557)

²⁴ Przedsięwzięcia: zakup podestu scenicznego dla szkoły podstawowej w Chmielnie, zakup i montaż oświetlenia ulicznego, modernizacja placu zabaw przy ul. Akacyjowej (zakup urządzeń zabawowych i modernizacja ogrodzenia), utworzenie placu zabaw przy ul. Słonecznikowej.

²⁵ Dz. U. poz. 916, ze zm.

2.5. Otrzymana²⁶ przez Gminę w 2022 r. kwota dotacji z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. wyniosła 53,9 tys. zł, co stanowiło 12,1% kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu w 2021 r. Biorąc pod uwagę kwotę bazową w Gminie (K_b) w 2021 r.²⁷ oraz średnią kwotę bazową w kraju (K_{bk}) w tym roku²⁸, wielkość otrzymanej z budżetu państwa refundacji, po zastosowaniu przez Wojewodę Pomorskiego mechanizmu korygującego²⁹ (zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o funduszu), który skutkuje obniżeniem wysokości zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r., była zgodna z przepisami art. 3 ust. 8 pkt 3 w zw. z art. 12 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 524-531, 558-561)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie środków funduszu w Gminie w okresie objętym kontrolą. Badanie wykorzystania ww. środków w kwocie 338,3 tys. zł, stanowiącej 56,2% wydatków Gminy w ramach funduszu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 września 2022 r. na przedsięwzięcia zgłoszone przez 10 sołectw (po pięć sołectw w 2021 r. i w 2022 r.) wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu. Również badanie pięciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych (dwóch udzielonych w trybie określonym ustawą Prawo zamówień publicznych i trzech z wyłączeniem tej ustawy) wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z przepisami ww. ustawy i wewnętrznymi uregulowaniami Urzędu. Według stanu na 15 grudnia 2022 r. przedsięwzięcia, na które wydano objęte badaniem środki zrealizowano w całości, z wyjątkiem ośmiu w 2022 r., będących w trakcie realizacji. Wójt terminowo przekazał Wojewodzie Pomorskiemu wniosek o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu w 2021 r., wskazując w nim wymagane dane i kwotę wydatków w ramach funduszu zgodną z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S za 2021 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wniosek:

Uwaga

NIK zauważa, że ewentualne wydatki poniesione na realizację pięciu nowych przedsięwzięć zgłoszonych przez sołectwa Cieszenie (dwa przedsięwzięcia), Garcz (dwa przedsięwzięcia) i Miechucino (jedno przedsięwzięcie) we wnioskach tych sołectw o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w 2022 r. nie mogą zostać ujęte we wniosku do Wojewody Pomorskiego o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu za rok 2022. Ww. wnioski, jako niespełniające jednego z wymogów określonych w art. 5 ust. 3 w związku z art. 7 ust. 4 ustawy o funduszu, powinny zgodnie z art. 5 ust. 5 w związku z art. 7 ust. 4 tej ustawy zostać przez Wójta odrzucone, a nie przyjęte do realizacji (co opisano w sekcji „Stwierdzona nieprawidłowość”, w obszarze pierwszym).

²⁶ Wpływ na rachunek bankowy Gminy 29 sierpnia 2022 r.

²⁷ 5940,14 zł.

²⁸ Obliczona przez Ministra Finansów kwota K_{bk} na 2021 r. wyniosła 4859,66 zł.

²⁹ <https://www.gov.pl/web/mswia/informacja-dotyczaca-wysokosci-zwrotu-w-2022-r-z-budzetu-panstwa-czesci-wydatkow-gmin-wykonanych-w-ramach-funduszu-soleckiego-w-2021-r>

Wniosek

Ujmowanie w projektach uchwał budżetowych Gminy jedynie wydatków na przedsięwzięcia ujęte we wnioskach spełniających wszystkie wymogi formalne określone w ustawie o funduszu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 15 marca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

Kontroler:
Elżbieta Gębał
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

2 up.

.....
podpis

